

UNIVERZITET U BEOGRADU

FILOLOŠKI FAKULTET

IZBORNOM VEĆU FILOLOŠKOG FAKULTETA

Odlukom Izbornog veća Filološkog fakulteta Univerziteta u Beogradu br. 79/1 od 26. decembra 2023. godine, a u skladu sa članom 84 Zakona o visokom obrazovanju Republike Srbije i članom 113 Statuta Filološkog fakulteta Univerziteta u Beogradu izabrani smo u Komisiju za pripremu izveštaja o kandidatima koji su se prijavili na konkurs za izbor asistenta za užu naučnu oblast **Slovakistika**, predmet **Slovačka književnost**. Čast nam je da, nakon pregleda podnetih dokumenta, podnesemo Izbornom veću Filološkog fakulteta u Beogradu sledeći

IZVEŠTAJ

Na raspisani konkurs za izbor asistenta za užu naučnu oblast **Slovakistika**, predmet **Slovačka književnost**, objavljen u *Poslovima* broj 1075 od 17. 1. 2024, prijavio se jedan kandidat:

- ANA MARIĆ

dosadašnji asistent za isti predmet na Filološkom fakultetu Univerziteta u Beogradu (br. prijave 323/2 od 05. 02. 2024). Kandidatkinja je uz prijavu na konkurs priložila overenu fotokopiju diplome osnovnih studija, overenu fotokopiju diplome master studija, potvrdu da je student doktorskih studija, potvrdu o prijavi teme doktorske disertacije, radnu biografiju sa bibliografijom, kopije objavljenih radova, uverenje o državljanstvu, izvod iz MKR i uverenje da nije osuđivana. Prijava, kao i priložena dokumentacija je potpuna, te je Komisija uzela u razmatranje prijavu kandidatkinje.

BIOGRAFSKI PODACI

Ana Marić je rođena 26. oktobra 1989. godine u Paraćinu. Osnovnu i srednju školu je završila u rodnom mestu. U periodu od 2008. do 2012. godine studirala je na Filološkom fakultetu Univerziteta u Beogradu, Odsek za slovački jezik i književnost (prosečna ocena 8.7). Master studije (2012–2013) završila je na istom fakultetu master radom pod nazivom: „Šesť hier Michala Babiaka v rámci postmodernej estetiky“ (Шест драма Михала Бабјака у оквиру постмодерне естетике), odbranjenim ocenom 10. Doktorske studije je upisala 2013. godine na modulu Književnost na Filološkom fakultetu Univerziteta u Beogradu i trenutno radi na izradi doktorske

disertacije pod nazivom „Slovačka i srpska istorijska drama nakon pada Berlinskog zida“, koja je od strane Veća naučnih oblasti društveno-humanističkih nauka prihvaćena 19. 06. 2018. godine, a za mentora je izabrana prof. dr Aleksandra Korda Petrović.

U toku studija je u više navrata boravila u Slovačkoj u okviru Nacionalnog programa za podršku mobilnosti Slovačke republike (2013 – Katedra za slovački jezik i književnost, Filozofski fakultet Univerziteta Komenskog u Bratislavi, 2014–2015 – Katedra za teatrologiju i pozorišnu kritiku, Akademija dramskih umetnosti, Bratislava), kao i na studijskom boravku u okviru Erasmus ICM (2018. godine) na Univerzitetu u Glazgovu, Škola modernih jezika i kultura (Škotska, Ujedinjeno kraljevstvo).

Svoje jezičke, stručne (prevođenje) i nastavničke kompetencije je takođe u više navrata (2011, 2015) usavršavala u Slovačkoj na letnjoj školi slovačkog jezika, književnosti i kulture (didaktika / translatologija) Studia Academica Slovaca – SAS, Bratislava (Slovačka). Svoja naučna interesovanja za teoriju i interpretaciju drame je takođe obogaćivala u Slovačkoj na Seminaru za mlade pozorišne kritičare u okviru festivala Nová dráma/New drama, Bratislava (2013, 2014. i 2017.)

Nastavničke kompetencije je poboljšavala i na metodičkom kursu engleskog jezika za predavače (English as a Medium of Instruction) u organizaciji Univerziteta u Beogradu i Erasmus platforme (2022–2023). Prethodne tri godine je radila kao asistent i bila angažovana na vežbama iz slovačke književnosti (za slovakiste i slaviste) i vežbama prevođenja u okviru grupe predmeta Savremeni slovački jezik G1–8. Učestvovala je u međunarodnom projektu „Književnost u procesima kulturno-etničke samoidentifikacije slovačke nacionalne manjine u Srbiji“ (Filološki fakultet Univerziteta u Beogradu, Filozofski fakultet Univerziteta u Novom Sadu i Institut za slovačku književnost Slovačke akademije nauka, rukovodilac projekta prof. dr. Zuzana Čížikova), broj 451-03-43/2022-09/05 finansiran od strane Ministarstva nauke, tehnološkog razvoja i inovacija Republike Srbije (2022–2023).

NASTAVNO-PEDAGOŠKI RAD

Kandidatkinja Ana Marić ima i ne tako kratko radno iskustvo kako sa studentima – u periodu 2013–2018. godine je kao doktorant bila angažovana u nastavi na Grupi za slovački jezik, književnost i kulturu Katedre za slavistiku Filološkog fakulteta u Beogradu i učestvovala je u izvođenju nastave na predmetima Slovački jezik kao drugi strani/slovenski jezik P-1–P-4, Slovačka književnost 1–8 i Slovačka književnost kao druga slovenska književnost 1–4.

Od 2020. radi kao asistent na Slovakistici, predmet Slovačka književnost. U tekućoj školskoj godini je angažovana na predmetima Slovačka književnost 1 – 2, Savremeni slovački jezik G-4–G-5 i G-6–G-7. Takođe se uspešno bavi prevođenjem (usmenim, pismenim, prevodi

stručnu literaturu, npr. iz oblasti drame ali i beletristiku – navedeno u bibliografiji) a svoja iskustva iz oblasti prevođenja prenosi i studentima.

BIBLIOGRAFIJA

(od poslednjeg izbora u asistenta)

Studije i članci:

1. Ратови деведесетих на простору бивше Југославије као мотив у драми Кратке везе Владиславе Фекете // Словакистика у контексту: традиције и перспективе, Стефана Пауновић Родић, Радослав Рафај (eds.), Београд: Филолошки факултет, 2023, стр. 437–452. – ISBN 978-86-6153-731-8.
2. Тéma emigrácie v súvislosti s postjuhoslovanskými konfliktmi v súčasnej slovenskej vojvodinskej dráme // Slovenská literatúra revue pre literárnu vedu, Bratislava: Ústav slovenskej literatúry SAV, Roč. 70, č. 6, 2023, стр. 675–689. – ISSN 0037-6973.
3. Nova slovačka drama ako dialóg kultúr. Bačský Petrovec: Nový život časopis pre literatúru a kultúru, Roč. 73, č. 9/10, 2021, стр. 47–55. – ISSN 0351-3610.
4. Historická či dokumentárna dráma? O podobách slovenských a srbských dramatických textov s historickými témami // Slovenčina (nielen) ako cudzí jazyk v súvislostiach. 3 : zborník príspevkov venovaných výskumu a výučbe. 2. zväzok, Michaela Mošaťová, Petra Kollarová (eds.), Bratislava: Filozofická fakulta, Univerzita Komenského, 2023, стр. 76–89. – ISBN 978-80-223-5658-9.
5. Dve podoby dokumentárnej drámy – M.H.L. Slávy Daubnerovej a Nenapísané listy Milkice Miletić // K vybraným aspektom slovenskej literatúry po roku 1989 IV. Interkultúrne komunikačné a komparatistické výzvy, Milan Kendra (ed.), Prešov, Prešovská Univerzita, 2022, стр. 28 – 42 – ISBN 978-80-555-3038-3 .
6. Dokumentárna dráma a divadlo na Slovensku – divadelná hra a inscenácia Tiso Rastislava Balleka // Perspektívy retrospektívy (slovenská literatúra po roku 1989), prof. PhDr. Marta Součková, PhD. (ed.), Prešov, Prešovská Univerzita, 2021, стр. 105 – 115. – ISBN 978-80-555-2833-5

7. Документарни материјал у филмовима Дневник Диане Будисављевић и Дара из Јасеновца // *Savremena srpska i češka slavistička istraživanja*, Vaclav Štěpánek et al.. Brno : Ústav slavistiky FF MU, 2021, стр. 89–104. – ISBN 978-80-263-1699-2 (SERBM21)
8. Život ako prepojenie dolnozemskeho, srbskeho a slovenskeho kulturneho kontekstu - k jubileu pani profesorki Zizany Čížikovej // *Bačský Petrovec: Nový život časopis pre literatúru a kultúru*, Roč. 73, č. 9/10, 2021, str. 51–54. – ISSN 0351-3610.

ANALIZA NAUČNO-ISTRAŽIVAČKOG RADA

Kandidatkinja Ana Marić se u svom naučno-istraživačkom radu prvenstveno bavi dramom, dramskim tekstom, odnosom dramskog teksta i izvedbe, kao i pozorišnom kritikom i prevodom teorijskih publikacija o drami.

Kandidatkinja je svoju naučnu karijeru započela već kao student slovakistike (osim članaka o slovačkoj prozi, bavila se i dramskim opusima pojedinih autora – M. Lasica, J. Satinski, M. Babiak i dr.) Naročito je bila zapažen njen master rad „*Šest drama Mihala Babijaka u okviru postmoderne estetike*“ o produkciji savremenog slovačkog autora poreklom iz Vojvodine, koji u svojim dramama (*Muž s protézou, Hodiny anatomie doktora Šubíka, Ružičky zo srdca, Vlkolak, Mátoha i Ecce homo!*) i njihovim postavkama prevrednuje i rehabilituje neke pomalo zaboravljene ili kontroverzne ličnosti slovačke kulture (M. R. Štefanik, A. Žarnov, M. Šnajder Trnavski i dr.). Autorka pre svega u Babijakovim dramama traži elemente postmoderne (žanrovski sinkretizam, intertekstualnost, dekompozicija teksta i sl.), ali i druge u velikoj meri prisutne tragove dominantnih modernističkih tendencija (neoromatizam, nadrealizam, ekspresionizam). Već se tada pokazalo da je kandidatkinja Ana Marić vrstan interpretator (slovačkih) dramskih tekstova.

U daljem naučnom radu se fokusirala na savremene dramske tekstove na istorijske teme koji se bave prevrednovanjem doživljaja istorijske stvarnosti, odnosom između istorije i fikcije i reinterpetacijom starijih književnih dela na istorijske teme. Navedeni naučni problemi preovlađuju u njenim starijim radovima (npr. *Obraz dejín v dráme a inscenácii Holocaust Viliáma Klimáčka* (2016), *Postava Gavrila Principa v súčasnej srbskej dráme* (2017), *Drugi pogled na šturovsku generaciju u drami Jane Juranjove* (2017), *Historická skutočnosť v dráme Mojmir II. alebo Súmrak ríše Viliáma Klimáčka* (2018) i dr.) koje su detaljnije ocenjene u prethodnom izveštaju za izbor u asistenta 2020. godine. Ovom prilikom ćemo uzeti u razmatranje naučne studije i članke koje je Ana Marić objavila u proteklom periodu od 3 godine.

Noviji radovi kandidatkinje ukazuju na njeno naučno profilisanje i teorijsko-metodološko uobličavanje njenih naučnih interesovanja u okviru dramske i pozorišne umetnosti, čija su okosnica prelomni istorijski događaji i ključne istorijske ličnosti u aktuelnom društvenom dijalogu (to se pre svega odnosi na analizu pozorišnih inscenacija). U radu *Dokumentarni materijal u filmovima Dnevnik Diane Budisavljević i Dara iz Jasenovca* (BJ 7) bavi se savremenim filmovima (*Dnevnik Diane Budisavljević*, 2019 i *Dara iz Jasenovca*, 2021) koji obrađuju temu

stradanja u logoru u Jasenovcu tokom Drugog svetskog rata. Oba filma nastaju na osnovu dokumentarnog materijala, ali su kao finalni produkti posve različiti i imaju drugačije estetske i emocionalne učinke na recipijenta. Autorka ovo pokazuje analizom recepcije filmova, koja prati analizu strukture filmskog scenarija kao dramskog teksta koja utiče na raspoređivanje podataka iz dokumentacije i svedočanstava (*oral history*) u cilju proizvođenja značenja. U radu se zaključuje da je film *Dara iz Jasenovca* u tom smislu tendenciozan i ideološki obojen, dok je *Dnevnik Diane Budisavljević* umetnički film sa dokumentarnom potkom.

Rad *Dokumentarno pozorište u Slovačkoj – drama i postavka Tiso Rastislava Baleka* (u originalu *Dokumentárne divadlo na Slovensku – divadelná hra a inscenácia Tiso Rastislava Balleka*, BJ 6) ispituje inovativni oblik pozorišnog i dramskog stvaralaštva aktuelan u poslednjim decenijama – dokumentarno pozorište. Specifičnost ovog žanra leži u radu sa arhivskim materijalom, fikcija se koristi u minimalnoj meri ili se potpuno eliminiše ogoljavanjem pozorišne/dramske realnosti, a istorijski događaji se posmatraju iz perspektive trenutka izvođenja. Autorka analizira strukturalne specifičnosti žanra monodrame i način na koji konkretan tekst/postavka upotrebljava postulate dokumentarnog pozorišta. Analizom strukture dramskog teksta dolazi do opštih odlika dramskih tekstova na istorijske teme, kao što su kreiranje kolektivnog lika (tzv. „horizacija“) i podela radnje na primarnu i sekundarnu dramu.

Dva oblika dokumentarne drame – M.H.L. Slave Daubnerove i Nenapisana pisma Milkice Miletić (*Dve podoby dokumentárneho divadla – M.H.L. Slávy Daubnerovej a Nenapísané listy Milkice Miletić*, 2022 *Daubnerove* (BJ 5)) nastavlja u sličnom duhu, jer se ponovo radi o monodramama baziranim na autentičnom materijalu, ali ovog puta rad dobija komparativni karakter u poređenju drama dveju slovačkih i srpskih autorki. Ovi tekstovi za temu uzimaju značajne žene iz istorije dveju zajednica – prvu slovačku rediteljku Magdu Husakovu Lokvencovu i srpsku slikarku Nadeždu Petrović, te su angažovane u oblasti otkrivanja tzv. „ženske istorije“. Drame se značajno razlikuju u pogledu strukturacije, jer *M.H.L.* ima performativan karakter, dok su *Nenapisana pisma* istorijska fikcija bazirana na životu slikarke. Komparativni karakter istraživanja omogućava dublju analizu strukture dramskog teksta na istorijske teme u pojedinačnim slučajevima, ali i generalno.

Problem opštih odlika istorijske i dokumentarne drame autorka dalje obrađuje u tekstu *Istorijska ili dokumentarna drama? O oblicima slovačkih i srpskih dramskih tekstova na istorijske teme* (*Historická či dokumentárna dráma? O podobách slovenských a srbských dramatických textov s historickými témami*, 2023(BJ 4)). Ovaj teoretski i komparativni rad bavi se razlikovanjem pojmova istorijske i dokumentarne drame i (ne)opravdanošću jednostavne zamene termina „istorijska“ pojmom „dokumentarna“ za koje se zalažu teoretičari poput Patrisa Pavis. Zaključci su potkrepljeni primerima nekoliko slovačkih i srpskih savremenih drama koje obrađuju istorijsku stvarnost na posve drugačiji način u zavisnosti od žanrovskog određenja.

Kao rezultat istraživanja sprovedenog u okviru dvogodišnjeg međunarodnog naučnog projekta nastao je rad *Tema emigracije u vezi sa postjugoslovenskim konfliktima u savremenoj slovačkoj vojvođanskoj drami* (*Téma emigrácie v súvislosti s postjuhoslovenskými konfliktmi v súčasnej slovenskej vojvodinskej dráme*, 2023(BJ 2)). Posvećen je tekstovima profesionalnih i

amaterskih dramskih pisaca koji reaguju na specifične društveno-političke okolnosti devedesetih i početkom dvehiljaditih godina u tadašnjoj Jugoslaviji. Rad komparativnog karaktera poredi dramaturški originalno prozno tekst *Rezervista bez rezervne kože* Ljubomira Šarika i drame *Lanac za ribe* Jana Hrubika i *Opstanak* Vladislave Fekete. Autorka analizira strukturu tekstova neujednačenog kvaliteta i kao zajedničku identifikuje temu emigracije kao posledice ratova, inflacije i raspada sistema vrednosti. Zaključuje da Šarikova drama predstavlja formu savremene tragedije sa elementima performativnosti, karnevalizacije i ritualizacije, Hrubikova tragična farsa svojevrsnu antiutopiju, a da *Opstanak* V. Fekete u otvorenoj dramskoj formi prikazuje graničnu poziciju migrantskog i manjinskog identiteta.

Najnoviji autorkin rad je takođe nastao u sklopu projekta i dublje analizira stvaralaštvo dramaturškinje V. Fekete. U radu *Ratovi devedesetih na prostoru bivše Jugoslavije kao motiv u drami* Kratke veze *Vladislave Fekete*, 2023 (BJ 1) autorka ispituje strukturu otvorenog dramskog teksta opterećenog ratnom traumom. Autorka identifikuje odlike „književnosti o traumi“ i tendencije kolektivnog i individualnog sećanja i zaboravljanja i manjkavosti potiskivanja traumatičnog sadržaja označavajući dramski tekst kao savremenu tragediju. Navodi da je odlika savremenog dramskog/tragičnog junaka konstantno preispitivanje identiteta (u skladu sa filozofijom Emanuela Levinasa), a tragičan rezultat zapravo odsustvo apsolutnog kraja u permanentnom stanju patnje.

Ana Marić svoje tekstove objavljuje na slovačkom i srpskom jeziku, u Slovačkoj i Srbiji (takođe u Češkoj) čime značajno doprinosi kulturnom dijalogu ove dve kulture kao preduslovu dubljeg razumevanja onog drugog. Kandidatkinja i svoju oblast delovanja posmatra u tom kontekstu, o čemu svedoči i prikaz pod nazivom *Nova slovačka drama* ako dialóg kultúr (u prevodu *Nova slovačka drama* kao dijalog kultura, BJ 3), gde detaljno analizira ne samo izabranu publikaciju, već i kompleksnu problematiku prevodenja i recepcije prevodne književnosti/drame u primajućoj sredini.

Kandidatkinja Ana Marić je u svojoj relativno kratkoj naučnoj karijeri uspela da pronađe svoju ključnu oblast istraživanja (savremena slovačka i srpska istorijska drama) sa jasnim i preciznim pojmovnim i metodološkim aparatom. Kao primarne probleme možemo navesti npr. odnos istorije i fikcije, interesovanje za arhetipove i simbole, kolektivno sećanje, ulogu drama u uspostavljanju nacionalnih identiteta itd. Kroz strukturalnu i komparativnu analizu pojedinačnih tekstova i kombinovanjem književno-naučnog i teatrološkog metodološkog aparata na mestima gde tehnike postavljanja drame na scenu dodaju tekstu nova značenja studira odnos dramskog i scenskog kako bi ispitala opšte odlike žanra istorijske i dokumentarne drame. Analiza građenja likova i radnje uz korišćenje teorija kolektivnog sećanja, studija kulture i društvenih nauka pomaže razumevanju problema pojedinačnih i kolektivnih identiteta, društvenih problema i omogućava interpretaciju tekstova.

Zaključak i predlog komisije

Kandidatkinja Ana Marić, je svojom dosadašnjom naučnom i pedagoškom karijerom pokazala da ima odlične kvalifikacije kako za samostalan naučno-istraživački rad, tako i za rad sa studentima. U potpunosti ispunjava uslove za izbor asistenta za užu naučnu oblast Slovakistika, predmet Slovačka književnost.

Komisija predlaže Izbornom veću Filološkog fakulteta da kandidatkinju Anu Marić izabere u zvanje asistenta na Filološkom fakultetu Univerziteta u Beogradu.

U Beogradu, 28. 02. 2024.

ČLANOVI KOMISIJE

---

dr Zuzana Čížikova
vanredni profesor
Filološkog fakulteta
Univerziteta u Beogradu

---

dr Aleksandra Korda Petrović
redovni profesor
Filološkog fakulteta
Univerziteta u Beogradu

---

dr Adam Svetlik
redovni profesor
Filozofskog fakulteta
Univerziteta u Novom Sadu